

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN ES VIDÉKEN

Egy évre ... .. 84 kor.
Fél évre ... .. 42 kor.
Egy negyed évre 21 kor.
Egy órá ... .. 7 kor.

Nyitási költségek
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és osztrák egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 32.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résevény-
Társaság.
Köszeg főherceget 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1918.

Főszerkesztő:
Staubert József.

Szombat, december 21.

Likvidálni akarnak már a románok.

(A kormány nem ismeri el a gyulafehérvári határozatot.)

Budapestről telefonálja tudósítónk: A Nagyszebenben székelő román kormányzó-tanács budapesti követe, dr. Erdélyi János utján beadványt intézett a magyar népkormányhoz, amelyben hivatkozva arra, hogy a Gyulafehérváron tartott nemzetgyűlés határozata következtében a 26 románlakta vármegye elszakadt Magyarországtól,

*a végleges likvidáció végett köl-
lönböző, elsősorban pedig élel-
mezési igényeket emel*

a magyar népkormányval szemben.

Részletes kimutatást kérnek az erdélyi területen rekvirált gabonáról és sertésekről. Fel-szólítják a kormányt, hogy utasítsa a Haditermény részvénytársaságot arra, hogy a Torda-Aranyosmogyai havasi lakosság konzorciuma részéről megvásárolt gabonát haladéktalanul rendelkezési helyére szállítsa.

Részletes kimutatást követelnek az összes termelési kategóriák anyagi készletéről, a katonai készletekről, a petrosényi bányák szénének országos szétosztásáról, különösen pedig: hogy Budapest részére érkező anyagok és szén miképp osztatnak fel a közellátási vállalatok között.

A magyar népkormány bocsássa a román kormányzó tanács rendelkezésére az 1915—16. évi hadi károkról szóló és a 26 vármegye területére vonatkozó bejelentéseknek, kimutatásoknak, megállapítások és fizetéseknek okmánytárát és a károk fizetésére szükséges pénzt.

Végül a 26 megye területén esedékes leszerelést zsold és havidíj kifizetésére szükséges összeg fejében egyelőre százmillió forintot kérnek.

A beadványra Jászi Oszkár miniszter a következő választ adta:

1. A magyar népköztársaság kormánya a gyulafehérvári gyűlés érvényességét soha el nem ismerte, sőt határozott óvdást tett ellene.

2. Ennek következtében minden rajtuk alapuló kártérítés vagy követelés teljesítését ugyanolyan határozottsággal visszautasít. A magyar népkormány nincs abban a helyzetben, hogy a jelen mezkérésben kifejezett követeléseket teljesítse.

3. Humanitásból a szóban forgó területek lakosságának égető szükségleteire való tekintettel hajlandó a magyar népköztársaság kormánya segíteni, azonban jogi álláspontja teljes fenntartásával, a békekongresszus végző döntéséig és hajlandó a román kormányzó tanácsal tárgyalást kezdeni, hogy az összes fűgő kérdéseket, különösen a közellátást, forgalmat és egyéb közgazdasági kérdéseket ideiglenesen rendezze.

4. Mindezek alapján a magyar népköztársaság kormánya *nincs abban a helyzetben, hogy az általa el nem ismert szervezet céljaira a közvagyonból százmilliót kiutaljon.*

5. A második pont alattiakkal *kivételet* lesz és Torda-Aranyos vármegye lakosságának ügyében kérdést intézett a Haditermény

Garamit hazaárulásra akarták bírni.

(„Megnugvás csak akkor lesz, ha megölik az utolsó magyart!”)

Budapestről telefonálja tudósítónk: A belvárosi Károlyi-párt ma este nyitotta meg új körhelyiségét felavató gyűlés keretében, amelyen megjelentek Buza Barna, Hock János, Abraham Dezső, Laetne Hugó. Az elnök üdvözlő szavai után Hock János ismertette a Károlyi-párt politikáját és ama meggyőződésének adott kifejezést, hogy ez a mai helyzet már nem tarthat sokáig, mert Franciaországnak is gazdasági és politikai érdeke, hogy minél előbb helyreállítsa velünk a baráti viszonyt. Ezután hevesen kikelt a bolsevikizmus ellen, amely rombol és pusztít, de a pusztítás helyére újat alkotni nem tud. A bolsevikieknek egyetlen érve az ököl, egyetlen programja a rablás. Ez nem lehet társadalmat fenntartó nagy alkotó eszme. Ez maga a nihilizmus.

Ezután Buza Barna a polgárság erős szervezkedésének szükségességét hangoztatta. Bizik a nemzet jövőjében, bármily szomorúan fest is az ma. Bizik abban, hogy a nyugati nagy nemzetek nem fognak szétarabolni egy ezeréves multtal és ezeréves kultúrával bíró nemzetet. Magyarország területének épségére nézve azt a határozott kijelentést teheti, hogy igenis folytatók tárgyalások a viszonyok ideiglenes rendezéséről és arra, hogy a béketárgyalásokig valamely modus vivendit találjunk a Magyarországot eljárásztó csapatokkal és ellenségeinkkel. A kormány azonban teljesen egységes abban, hogy Magyarország területi épségéről, Magyarország egyetlen tulajdántnyl részéről sohasem fog lemondani.

— En azt hiszem, mondotta Buza Barna, hogy ebben nemcsak a kormány, hanem az egész magyar nemzet egységes. Biztos vagyok abban, hogy egyetlen magyar ember sincs, aki Magyarország területi épségéről lemondani hajlandó, mert ha akad is ilyen magyarul beszélő ember, az már az Istenkáromló szó kiejtésénél megszűnik magyar embernek lenni.

— Erőszakkal lehet az országot szétarabolni, de ebbe magyar ember belenyugodni nem fog, ebbe az erőszakba végleges

megnugvás csak akkor lesz, ha megölik az utolsó magyar embert.

Hirdetem, hogy ebben egységes velünk nemcsak a radikális párt, hanem a szociáldemo-

részvénytársasághoz és ottan azt a választ kapta, hogy ott ilyes gabonavételről semmit sem tudnak.

Mihelyt a magyar kormány ez ügyről részletes jelentést kap, haladéktalanul szigorú vizsgálatot indít.

Jászi miniszter válaszából megtudjuk, hogy dr. Varjassy Lajos kormánybiztos, mint a kormány teljes hatalma megbízottja, milyen feladattal megy a jövő héten Nagyszebenbe.

mokrata-párt is. Ellenségeink nem bíztak abban, hogy Magyarországot kész pecsenyéül adja oda az entente. Ezért mindent elkövettek, hogy a magyar kormánytól vagy Magyarországból bármely politikai szervtől valami nyilatkozatot vagy írást kapjanak, hogy mi lemondunk valamilyen területről. Bizva a szociálisták nemzetközi jelszavaiban, megkörnyékezték ezt a pártot és

egy szociálista miniszterhez fordultak, sőt rá is akarták bírni, hogy mondjon le az ország területének egy részéről. Ez a miniszter azonban egész határozottsággal kijelentette, hogy ő szociáldemokrata ugyan, de ő Magyarországból területének legkisebb részéről se fog lemondani soha. Ez a szociálista miniszter Garami Ernő.

A megjelentek ekkor percekig tartó lelkes eljenzésbe és tapsba törtek ki.

Száz milliárdot kér tőlünk az entente.

(Angol hang Magyarország mellett.)

Zürichből jelentik: Az olasz kormányhoz közeli álló távirati ügynökség foglalkozik az Olaszország javára fizetendő hadikárpótlás összegével és azt száz milliárd lírában állapítja meg. Ezt az összeget a volt monarchia területén alakult nemzeti államoknak kellene fizetniük bizonyos kulcs szerint a csehek kivételével. A délszlávok bizonyos kedvezményben részesülnek. Német-Ausztriának és Magyarországnak azonban teljes összegben kell fizetniük.

Londonból jelentik: A Manchester Guardian rámutat Magyarország válságos helyzetére és nemzeti bíróság kiküldetését kéri a vitás kérdések elintézésére.

Genfből jelentik: A francia kormányhoz közeli álló lapok azt írják, hogy Wilson a harcterek bejárása után maga fogja megállapítani azt a hadikárpótlást, amelyet Németországnak fizetni kell.

Nem adhatnak lisztet a malmok.

— Dr. Janku Kornél román élelmezési kormánybiztos intézkedése. —

Magyszebeni román kormányzó-tanács aradi élelmezési biztosa dr. Janku Kornél érvényes rendszabályokkal igyekszik biztosítani a vármegye élelmezésének zavartalan menetét. A *Román* holnapi száma közli dr. Janku Kornélnek az aradmegyei nemzeti tanácshoz intézett ama utasítását, hogy a *malmok készleteit szigorúan őriztessék, abból ne engedjenek semmit sem elvinni és saját szükségleteik fedezésére sem szabad a malmok gabona-készletéből bármit is elvinni.* Aradváros lakosságával szemben azonban elfékezéskor tanúsít dr. Janku Kornél, aki több száz aradi családnak adott engedélyt, hogy a vidéken vásárolt seriéket behozhassák Aradra. Ugyancsak előzetesen tanúsított dr. Janku Nagyvárad városával szemben, amiről az alábbi nagyvárad-i tudósítás számol be:

Nagyvárad városának Magyarpécskán 200 waggon lisztje fekszik a városnak már régebben kötött szerződése értelmében. Ehhez a liszthez a mai szállítási és közbiztonsági viszonyok között nem valami könnyű lett volna hozzájutni akkor sem, ha az ideszállítás elé nem gördítettek hivatalos helyről is akadályokat. Épen ezért néhány nappal ezelőtt Lukács Ödön

főjegyző fegyveres karhatalmat küldött Magyarpécskára, hogy Nagyvárad lisztjét elhozzák onnan.

Tegnap azután az az értesítés érkezett Nagyváradra, hogy az *aradi* kormánybiztoság, főképp pedig a román kormányzótanács nehézségeket gördít a váradi lisztnek elszállítása elé s a kiküldött karhatalomnak nem áll módjában a lisztet elhozni. Ágoston Péter kormánybiztos erre nyomban érintkezésbe lépett Varjassy Lajos dr. aradi kormánybiztossal, aki a váradi liszt elszállításának akadályozását a román kormányzótanácsra, illetve a nagy-szebeni román kormányzótanács által most Aradmegye területére kinevezett dr. Janku Kornél közlelmezési kormánybiztosra hárította. Erre Ágoston Péter telefonon felszólította dr. Janku Kornél román kormánybiztos s felkérte, hogy a nagyvárad-i liszt elszállítását tegye lehetővé, mert a város közellátása ezt égetően szükségessé teszi. *Janku Kornél ezt a legnagyobb készséggel meg is ígérte s egyben hangsúlyozta, hogy a román kormányzótanács mindenképp azon van, hogy a magyar városok lakossága előtt nyilvánvalóvá tegye jóindulatát.*

Tisztviselők

nem adnak be ruhát.

(Késik a kormány döntése.)

A ruhabeszolgáltatás mai napja az eddigieknél is szebb eredménnyel végződött. Ma a Petőfi-utca, Szabadság-tér, Andrassy-tér, Széchenyi- és Szent László-utca lakói járultak a beszoigáltatást végző bizottság elé és adták le felesleges ruhaneműket és adakozásukkal tulszárnyalták az előbbi napok eredményét. Beadtak eddig összesen 1156 nadrágot, 919 mellényt, 1217 kabátot, 260 felsőkabátot, 2496 inget, 1593 alsónadrágot, 879 pár cipőt. Bőkezű adakozásukkal különösen kitűntek Purgly László volt főispán, aki hét öltözet ruhát, 3 felső kabátot, kilenc pár cipőt szolgáltatott be, báró Urbán Péter, aki 11 öltözet ruhát, hat felső kabátot, 12 pár cipőt juttatott a bizottság kezéhez, Seidner Sándor, Dániel Endre, Dániel Péter, Parecz László, Barra Gyula, akik valamennyien 5—6 öltözet ruhát és igen sok fehérneműt adtak be.

A felső kereskedelmi iskola, ahol a beszoigáltatás történik, lassan egy nagyon értékes ruharaktárrá változik át, már három tanterem telt meg teljesen, ahol a különböző ruhafélék szépen szortírozva várják a kiosztás napját.

A beszoigáltatás sima lefolyását ma egy váratlan esemény zavarta meg. Az aradi közlelmezési bizottság memorandummal fordult a kormányhoz, amelyben kéri, hogy őket mentseik fel a beszoigáltatás kötelezettsége alól s addig míg erre választ nem kapnak, *nem hajlandók beadni felesleges ruháikat.* Miután szombaton a beszoigáltatás befejeződik, Györfi Ernő százados, a bizottság vezetője, a főispán, hivatalhoz fordult felvilágosításért, ahonnan azt a választ kapta, hogy a kormánytól még nem érkezett semmiféle utasítás, amely az aradi közlelmezési bizottságot illetné. A százados elhatározta, hogy mindazok, akik bármely félreértésből kifolyólag mindeztideig nem tettek eleget a miniszteri rendeletnek, vasárnap délelőtt, hétfőn egész nap és kedd délelőtt még beszoigáltatják a megengedett számon felüli ruháikat.

Még egyszer hangsúlyozva ismételjük, hogy egyelőre csak a tényleges katonatisztek, rokkantak és nyugdíjasok mentesek a kormányrendelet alól. Kedd délben befejeződik véglegesen a beszoigáltatás és a karácsonyi ünnepek után azonnal megkezdődik a kiosztás.

Aradiak utazása a megszállott Triesztbe.

(Freud Pálóy veje a kikötő helyettes parancsnoka.)

Különös szeszélye a sorsnak, hogy a világháború nem egy ízben ellenségek tettek a legközelebbi rokonokat, sőt szerető testvéreket, akik idegen országokba elszármazva, sokszor fegyverrel állottak szemben egymással. Most azonban, hogy a háború megszűnt vagy utolsó napjait éli, sietnek a rokonok, hogy a háború ezer borzalmát után egymás szeretetében és megértésében találkozzanak.

Most egy ismert aradi családnak, Freud Pálóy nagykereskedő családjának jutott osztályrészül az az öröm, hogy a család egy rég nem látott tagját ölelheti keblére. Freud Irma egy évvel a háború kitörése előtt Olaszországba ment férjhez egy olasz vezérkari századoshoz. Azóta mindössze egyszer volt itthon, még a háború előtt. Mióta a háború Olaszországgal is kitört, szülei és hozzátartozói csak gyéren kaptak tőle híreket háborús, megcenzurázott levelekből.

Tegnap azután váratlanul egy idegen férfi toppant be a Freud családkhoz. Bemutatkozott, hogy *mind külön kurirt Fuzsi Cézár alezredes küldte egy levéllel.* A levélben Fuzsiné értesíti szüleit, hogy Triesztben van és férje, aki időközben alezredessé avanszált, a megszállott kikötőváros kormányzóhelyettese. Rendkívül boldogan írja Fuzsiné, hogy milyen nagy szerüen élnek Triesztben, ahol egyébként már majdnem teljesen megszűnt a háborús drágaság. Meghívta szüleit, hogy látogassák meg karácsonyra és a kurir kíséretében utazzanak

Fiunébe. A kurir már el is volt látva a szükséges engedélyekkel.

A Freud család körében a levél érthető örömet keltett és hárman ma már el is utaztak Fiunébe, ahol automobil fog rájuk várakozni, amelyen átmennek Triesztbe.

Fiuziné azt írja levelében, hogy *térje esetleg hivatalos küldetésben Budapestre fog utazni.*

Esküt tett az aradi helyőrség.

— A kormánybiztos és az állomásparancsnok beszédet. —

Felemelően szép ünnepség keretében tettek le ma reggel esküt az aradi katonák a népköztársaságra. A Liceum előtt gyülekezett a katonaság s itt is történt meg az ünnepélyes eskütétel. Szép és impozáns volt a katonaságnak ez a felvonulása, dobogó szívvvel érezték a magyar katonák lelki nemességét, acélos erejét és soha meg nem törhető magyarságát. A magyar katonák páratlan volt eddig is, amikor idegen szellem abroncsába szorították s úgy küldték idegen érdekekért véres csatamezőkre, de a magyar katonaságnak most virulhatnak csak ki, midőn e fegyelemhez méltó társnak az öntudatosság is hozzájárul.

Reggel fél 9 órakor kezdődött a felvonulás s kilenc órára már négyszögben állt a fiatal sereg. A katonazenekar rázendített a *Hymnusra*, melynek elhangzása után Varjassy Lajos dr. kormánybiztos intézett az aradi katonákhoz egy nemes stílusú, meggyőző oratóriás lelkis beszédet:

Katonák! Sokat halljátok ti mostanában azt, — mondotta többek közt — hogy ti a népköztársaságok néphadserege vagytok. Meg akarom nektek néhány szóval magyarázni, hogy mi az a néphadsereg és mi különbség van egy monarchikus államnak fegyelem alatt álló hadserege és a néphadsereg között. A hadsereg monarchikus szervezete utjában áll az ország termelőképességének is, mert éveken keresztül meddő, sőt romboló célokra elvonja a gazdasági produktióktól a legértékesebb munkaerőt és ezzel szemben a milícia rendszeren alapuló néphadsereg nem ismer királyt, nem ismer legfőbb hadurat, hanem csak az ország lakosságának demokratikusan kifejezésre jutó akaratát. Rajtatok áll, hogy a jövő Magyarországiában monarchikus, vagy demokratikus hadsereg működik. Ha elég erősek és fegyelmezettek lesztek ahhoz, hogy az ország belső rendjének felborulását megakadályozzátok, az esetben az embertelen, vak fegyelem hadserege nem térhet többé vissza soha. Abban a meggyőződésben, hogy ezt a kötelességeket öntudatos fegyelmezettséggel teljesíteni fogjátok, a kormány nevében a legszívélyesebben üdvözöllek benneteket. Éljen a néphadsereg!

Hatalmas éljenzés volt a felelet a szép beszédre. Majd Dobák Géza ezredes, ki rövid aradi tartózkodása alatt teljes népszerűségre tett szert, állott a katonák elé s mondott megragadó és lelkesítő szavakat. Az ezredes, ki a polgárság előtt ép olyan kedvelt, mint annyira szeretett egyéniség katonái előtt, pompás szónoknak bizonyult s beszéde mély hatást gyakorolt a jelenlévőkre.

Tisztelt bajtársaim! Amidőn több mint 4 évvel ezelőtt a világháború megindult, népek milliói szállottak harcra. A világ lángba borult és a lélekharang megkomult. Országok, királyi trónok, társadalmok bástyái dőltek recse-recse ropogva romhalmazzá. És ime e rettenetes gürzavorból vértárazatunk halálbürgésből mintegy

varázsütésre sirl esend lett. Az ágyuk dörgése és a puskák ropogása elnémult, de országunk fölött baljóslatu felhők tornyosulnak. A nép saját vezetőivel és önönmagával meghasonlott. Sehol sincs bizalom, sehol sincs tekintély, senki sem akar dolgozni, senki sem akar engedelmessé válni. Mindenkinél ajakán e kérdés lebeg: Mi lesz velünk? vajjon mit hozhat még e sors? Tisztelt Bajtársaim! Ne feledjétek, hogy a mi szép országunk 1000 éves fennállása óta nem egyszer váltott már romhalmazzá, de a romhalmazból mindannyiszor megiffjódott. erővel sarjadt ki a Magyarság fája és utat tört magának föl a magasba.

A népek életében mi kis emberek képezzük a gyökeret. Vigyázzunk, hogy e gyökér tönkre ne menjen. Dolgozzunk éjjel és nappal, tartsunk rendet és fegyelmet, állítsuk vissza vezetőink tekintélyét és tartsunk rendhíttelenül össze, hogy a magyarság fája ismét kihathasson és gazdagon gyümölcsözhesen. Ha ezt szent hittel és meggyőződéssel teszitek, ám akkor jöjjön a végzet zúgó árja és ha hullással fejünk fölött össze is csapnának, sziklaszilárdan fogunk belőle kijutni. Magyarország ismét nagygyá, erőssé és boldoggá lesz. És most kiáltások velem: Éljen a Hazal! Éljen a köztársaság!

Ezután Huppert Henrik mondott rövid lelkes beszédet, majd Ébner Béla honvédszázados felolvasta a következő eskümlintát:

Mi innepélyesen esküszünk, hogy a Magyar Köztársasághoz és alkotmányához hűek leszünk, teljes függetlenségét megvédjük a köztársasági kormányt és az általa kinevezett minden előjárónknak és feljebbvalónknak engedelmessé válnunk, azokat tiszteletben tartjuk és védelmezzük, rendeleteiket és parancsait minden szolgálatban és minden körülmények között teljesítjük, alárendeltjeink minden ügyét szívből hordjuk, róluk gondoskodunk és minden erőnkkel a Magyar Köztársaság javát, szabadságát és haladását fogjuk szolgálni.

Az eskütétel után a Szózatot, majd a Marszelelést játszotta el a zenekar, majd a Munkás-Ötthon elé vonultak, ahol szintén beszédek hangzottak el.

Kivíteli tilalom

Aradmegyében.

(Nem szállítható el élelmiszer a falvakból.)

Az aradi román nemzeti tanács közlése, hogy Aradmegyéből nem lehet semmiféle élelmiszert kivinni. A román nemzeti tanács utasította a vármegyeyel román nemzeti tanácsokat, hogy szigorúan ügyeljenek, nehogy valaki élelmiszereket vigyen ki a vármegye területéről. Ha azonban a vasutellenőrző közegek azt tapasztalják, hogy élelmiszereket akarnak kicsempézní, az élelmiszereket foglalják le és minden esetben jelentenek be az aradi román nemzeti tanácsnak, amely megtörli intézkedéseket fog tenni.

A szigorú kivíteli tilalomnak már is megvan az eredménye. Székudvarról sertéseket akartak kivinni, a román gárdisták azonban a kivíteli megakadályozták és a sertéseket lefoglalták.

Fábián Ferenc és Kovács Mihály, a székelyek küldöttele ma ismét megjelentek a kormánybiztosnál és arra kérték, eszközölje ki, hogy legalább két vagon lisztet vagy búzát vihessenek haza, mert nem akarnak üres kőzsel visszatérni hazájukba. A kormánybiztos a székelyeket dr. Jancz Kornélhoz utasította, aki bizonyára meg fogja engedni, hogy a székelyek inséget szenvedő testvéreiknek valami eledéget vigyenek. A székely küldöttek ezután mondanak köszönetet az aradi vezetőknek és a román nemzeti vezetőknek, amiért előzékenyen a kezükre jártak.

Arról értesülünk, hogy a hunyadmegyey kormánybiztos lisztet kért Aradtól s ezért oserébe szemet adna. Erre nézve azonban intézkedés még nem történt.

Temesvár sorsa.

(Nyilatkozik a szerb főparancsnok. — „Temesvár jövője ragyogó lesz.“)

A temesvári szerb csapatok főparancsnoka, Györgyevics Gyoka tábornok — mint nekünk jelentik — néhány napot Belgrádban töltött és most tért onnét vissza. Egy temesvári hírlapíró beszélgetést folytatott a főparancsnokkal belgrádi útjáról. Arra a kérdésre, hogy milyen lesz a Bánát jövődélbeli helyzete, a tábornok így felelt:

— A Bánát megszállott terület. Mivel szerb, természetesen, hogy Szerbiához fogják csatolni. A békekonzferenciát be kell várunk s a végleges csatlakozás azután következik be.

Majd a közelebbi idők történései kerültek szóba.

— Mi lesz Temesvár, és Temes megye közgazgatásával? — kérdezte a hírlapíró.

— Tekintettel arra, hogy a közrendet és közbiztonságot fenn kell tartani s mivel a hatóságok és bíróságok működésének zavartalanul folytania

kell, tehát minden közhivatal megmarad a jelenlegi állapotában.

— A kormánybiztos is?

— Természetesen. A legfőbb helyi polgári hatóság egy napig sem szünetelhet.

— Ha Temesvárt Szerbiához csatolják, milyen szerepe lesz Temesvárnak az új Szerbiában?

— Az a meggyőződésem, válaszolt a tábornok, hogy az összes szerb körök a legnagyobb fontosságot tulajdonítják Temesvárnak és ez a város, a szerb vajdaság egykori fővárosa, a maga kulturális és társadalmi intézményével a legmesszebb menő figyelmet érdemli; mint a Bánát értelmi és szociális metropolisza pedig minden irányban a legkiválóbb előnyökre számíthat. Remélem és hiszem, fejezte be szavait a tábornok, hogy Temesvár jövője még ragyogóbb lesz, mint a város múltja volt.

Petrozsényt megszállották a románok.

(A bányamunkások tovább dolgoznak.)

Dr. Varjassy Lajos kormánybiztos ma azt az értesítést kapta, hogy a román csapatok tegnap este bevonultak Petrozsényba és megszállták a Zsilvölgyi bányavidéket. A megszállás tárgyalások előzték meg, amelyeket Popescu ezredes folytatott a petrozsényi bányászok vezetőivel. A megbeszélések eredményre vezettek és ennek alapján történt a megszállás.

A meggyezés szerint a bányamunkások tovább folytatják a szén kitermelését s így a szénellátás zavartalansága biztosítva van. A román csapatok a bányavidéken csupán a rendfenntartására ügyelnek, a bányavidék közigazgatásába nem avatkoznak.

Már több ízben volt arról szó, hogy a románok megszállják Petrozsényt és vidékét, de a bányászok kijelentették, hogy a rendet ők maguk is fenn tudják tartani s így nem tartják szükségesnek a megszállást. Kijelentették azt is, hogy ha mégis megszállják a román csapatok Petrozsényt, beszüntetik a bányákban a munkát. Ugy látszik azonban, a román parancsnoknak sikerült a bányászokat meggyőzni arról, hogy a szénkitermelés országos érdek s így a bányászok nem gördítették akadályt a megszállás elé és tovább folytatják a munkát.

Egyébként arról értesülünk, hogy a Maros mentén a román csapatok nem nyomultak tovább előre. A Dévát megszálló csapatok egyik különítménye még mindig Branyeszkándl tartózkodik. A vasúti vonal biztosítására Branyeszkándl Marosbrettyéig román járdörök mentek, Marosillyéről Marosbrettyéig pedig magyar járdörök. Egyelőre a román csapatok nem kaptak parancsot a további előnyomulásra.

Nem fizetik a gazdagok a népjóléti adót.

(A Nemzeti Tanács újabb felhívása.)

Nyolc napja már elmúlt, hogy az aradi nemzeti tanács és a kormánybiztos körlevélben felszólította Arad tehető és dúsgazdag polgárait, hogy az időkzhben a városi törvényhatósági bizottsági ülésen is megszavazott hat millió korona népjóléti adóra a felszólító levélben megjelölt előleget fizessék be. A nemzeti tanács, amikor ezt a körlevelet írték az adó legális kivétele előtt elküldötte, attól a kényszerből és nagy felelősségtől irányítva cselekedett, hogy a hat millió koronának egyrésze a város rendjének és közbiztonságának fentartása céljából sürgős szüksége van. Ugy a felszólító levél, mint az azóta megjelent hírlapi közlemények eléggé megmagyarázták Arad közönségének a helyzet válságos komolyosságát s megindokolták a befizetés sürgősségét is. Eppen ezért a felszólító levél nyolc napi határidőt tűzött ki az előleg befizetésére. Két millió koronánál nagyobb összegű bevétel irányzatok elő az előlegből s az első napi befizetésekkel következtethető is volt, hogy a két millió korona be is folyik.

A későbbi napokban azonban a közönség kötelességtudása és felelősségérzete aláhanyatlott s mindnyitkában fizette be az előlegeket. Az a megfigyelés, hogy a kisebb pénzt, kevesebb jövedelmű emberek kötelességtudóbbak, mint a milliósok, ezáltal is beigazolást nyert. A kisemberek szépen és szorgalmasan hozták el öt-száz-ezer-kétezer koronás előlegeiket, a nagyok csak kivételeken jelentkeztek. A nyolc napi határidő immár elmúlt és éppen a legnagyobb va-

gyonok és a legnagyobb háborús nyereségek vonakodtak kötelességüknek eleget tenni. Az aradi nemzeti tanács ezáltal tehát újabb és a legnagyobb nyomatékkal hívja fel a késedelmezőket, hogy a teherviselő képességük arányában kivett előlegeket haladéktalanul fizessék be a városi adóhivatalhoz, ellenesethen a nemzeti tanács kénytelen lesz súlyos rendszabályokat igénybe venni.

Ezt a radikális módszert megkövetelik a rendkívül idők és indokolják a közönyösökkel és lelkiismeretlenekkel szemben, akik még ezekben a válságos napokban sem tudják elhatározni magukat arra, hogy óriási fölöslegeikből a kötelest részt a közös javára leadják.

TÖRVÉNYSZEK.

A román ügyvéd is tárgyalhat az aradi bíróságok előtt. Előző nyolc nappal történt, hogy dr. Lázár Zóárd kisjenői ügyvéd előterjesztést tett aziránt, hogy egy polgári perben ellenfelenek ügyvédje, dr. Ispravnic Sever ne képviselhesen, mert nem tette le a magyar népkormány által előírt esküt. Ez ügyben a határozathozatalt e hó 20-ára tűzték ki és ma Szabó István táblabíró elnöklété alatt álló tanács, mely Jakó Sándor dr.-ból és Schul Armin dr.-ból állott, meghozta határozatát. — A határozat szerint a román ügyvédek, ha nem is tették le a magyar népköztársaságra az esküt, végzhetnek ügyvédi funkciókat, mert az esküt le nem tételének nincs szankciója és mert ügyvédi funkciót bárki végezhet, aki ügyvédi diplomát nyert és valamely ügyvédi kamarának bejegyzett tagja és amíg az 1874. XXVI. 1, 2, 3, és az 1887. XXVIII. tc. 4. §-ának pontjaiban meghatározott esetek valamelyike be nem következik.

Népszavazás Erdélyben

(A jegyző ellen a hadiasszonyok.)

A szinmagyar lakossága Erdőhegyen haszonhat esztendő óta jegyző, a megyei közigazgatásnak egy derék és szorgalmas tisztviselője: Hollósy Kálmán. A község jegyzőkönyvei tanuskodnak arról, hogy egy félembertől alatt mit tett községéért, mennyit dolgozott a közért s mily becsületességgel végezte hivatalát? Becsületességének meg is van az eredménye: ma, a háboru után épen olyan szegény ember, mint volt a háboru előtt. Míg mások meggazdagodtak: ő nem igyekezett kihasználni a községi jegyzők konjunkturáit s ma tiszta lelkiismerettel állhat meg felettes hatósága és a falu népe előtt.

A falu népe azonban a mai ideges világban szeszélyes és kiszámíthatatlan. Így történt meg, hogy a napokbani hangok hallatszottak a jegyző ellen s a hadi asszonyok elkezdték terjeszteni a hírt:

— Goromba volt hozzánk! Míg a férfiak nem voltak itthon, gorombáskodott velünk. Ha megjelentünk a községházán, szünetlenül korbolt sőt el is utasított.

Bizony az meglehet, hogy az erdőhegyi jegyző a háboru viharos napjaiban nem mindig tartotta be a francia maniert és a spanyol etikettet s az is lehet, hogy egymémelyik követelő falusi asszonyt erélyes rendreutasításban részesített. Ez azonban még nem elég arra, amit a jó falusiak vele tettek:

— A hadiasszonyok ugyanis megjelentek az erdőhegyi néptanács előtt és hangos szóval követelték Hollósy eltávolítását. A néptanács erre elrendelte a népszavazást afölött, hogy Hollósy megmaradjon-e továbbra is jegyzőnek, vagy hagyja el hivatalát?

A néptanács elnökeinek: Bokor Sándor református lelkésznek elnöklése alatt folyt le a népszavazás s tartott reggel 8 órától délután 3-ig. A beérkezett szavazatok aránya a következő volt: Hollósy mellett szavaztak 80-an, ellene 230-an. Jelennző, hogy az asszonyok együtt szavaztak a férfakkal.

A szavazás után a jobb belátású emberek kérésére megengedték Hollósynak, hogy nem kell azonnal elköltöznie s tavaszig ott maradhat a mostani lakásában.

Említsen méltó, hogy a jobb gazdák nem vettek részt a szavazásban s elhatározták, hogy mindent elfognak követni a Hollósyn esett sérelem reparálására. A ki 26 évig vitte becsülettel és szegényen egy község ügyeit, azt egy rögtönzött szavazással még sem igen illik kídobni az állásából. Valószínű, hogy a két vélemény közül az utóbbi fog győzni.

MŰVÉSZET.

Pánik a színházban.

(Amikor a katonák riadót várnak.)

Könnyen végzetes szerencsétlenség történhetett volna ma este a színházban, ha a közönség nem eléggé fegyelmezett. Az ember tragédiájának harmadik jelenetét játszották, midőn a karzatról lármá hallatszott s egy harsány hang tűz-et kiáltott! A színpadon azonnal megakadt az előadás, a színészek kifutottak a színpadról, a nézőtérben felugráltak, a páholyban jöttek a folyosóra tódultak.

— Mi történt? Mi az? kérdezték az emberek egymástól, de pozitív feleletet senki sem tudott adni. Csak találgatások voltak hallhatóak:

— Talán a színház ég?

— Lehetetlen, akkor látnók a lángot, éreznők a füstöt.

— Kigyuladt a diszletraktár...

Körülbelül tíz percre tartott ez a bizonytalanság, midőn a függöny elé lépett Ungvári Miklós, a színház egyik tagja s nyugalomra kérte a közönséget:

Miből áll a Habsburgok vagyona.

(Egy millió hozományt kapott a volt királyné.)

Bécsből jelent tudósítónk: Beavafőt forrásból kaptam a következő hiteles adatokat a Habsburg-család vagyoni viszonyairól:

A családi vagyon alkotórészei a következők: I. *Károly császár magánvagyona.* Ez a vagyon fölülte kevés és mindössze a wartholzi és brandeisi kastélyokból áll, amelyeknek nincs valami nagy értékük. Ehhez hozzájárul még a császárné hozománya, amely azonban nem haladja meg az egymillió korondt.

II. *A császári családi alap.* A családi alap, mint ahogy a neve is mutatja, a Habsburg-család minden hozzátartozóját illet, és csak ettől a rendeltetésétől nem vonható el, minthogy alapítványilag van erre a célra biztosítva.

Az alapítványleveléi rendelkezései szerint a családi vagyon jövedelmeinek egyharmadrésze a császári ház tagjainak apokrisztál szolgálat, a második harmadrész jószágok elöljáróinak, a harmadik része a jövedelemnek hozzácsatolandó a családi alaphoz, nehogy az kevesbedjék.

A családi alap vagyonának nagyrésze cseh országi nagybirtokok és a cseh-szlávok hozomány egyelőre lefoglalta a családi alap birtokait, de a jövedelmeket pontosan bekapja a családi alap intézőségének.

III. *A koronajavak.* A koronajavakhoz nem valószínűs koronajavak tartoznak, hanem a Habsburg-család magánvagyona, valamint festmények és drága műkincsek,

— Jövedelemre nincs semmi ok, — mondotta — valárma volt az egész, melyet a karzaton meggondolatlan emberek csináltak. Sziveskedjenek helyet foglalni, azonnal folytatjuk az előadást.

Pár pillanat múlva felemelkedett a függöny s Madách klasszikus remekének szépségénél a közönség csakhamar elfelejtette a kellemetlen incidenst.

Amint értesülünk, a kellemetlen jelenet oka a következő:

Az utcáról katonák mentek fel a karzatra s egyikük a jelenet közben hangosan kiáltotta:

— Katonák! mindenki azonnal távozzék a színházból — alármat fujnak.

A színházban levő katonák egyike valamelyes veszedelmet sejtett a dologban s azért kiáltotta el, hogy — tűz van!

Amint később kiderült, nem volt alarm sem s így a katonai hatóság feladata lesz megállapítani: tévedés történt-e, vagy valamelyik jókedvű vitéz rosszhiszeműen inszenálta az egész jelenetet.

HETI MŰSOR:

Szombati délután Hejehuja bárány. Szombati este Ember tragédiája B) bérlet. December 24-én délután 3 órakor Argylus és Tündér Ilona.

* Az ember tragédiája. Most, midőn nemzetek tragédiái viharzanak el szemünk előtt: kétszersen érdekes, megrázó és megrázó elmerülünk az ember tragédiájának végtelen perspektíváiba. Elmult nemzetek történelméből hogyan emelkedik ki a vétkező, a tetterős, a megcsufolt ember? Ki túléli minden földi szenvedést, mártíromságot és tragédiát s mint bészédés oszlop áll nemzetek temetői s országok romjai fölött. Nem érdekes-e vizsgálunk ma az — embert: a jövő szimbólumát, ki életének csodálatos misztikumában összesűri az elkövetkezendő idők minden változásait. Ma már remekműve örökös a világ. Arégi, ko-

azonkívül a művészettörténelmi muzeuma tárgyai, gyűjtemények, a híres kameák. Ezek a gyűjtemények szintén a császári ház vagyonát teszik. Ezeknek a gyűjteményeknek nagyrésze az ugynevezett Ambusi gyűjteményből származnak, melyet a Habsburg-család különböző tagjai szedtek össze. Épp úgy a családi vagyonhoz tartozik a bécsi híres gobelin-gyűjtemény.

Ami a Habsburg-család egyes tagjainak magánvagyonát illet, első helyen Frigyes főherceg áll, akinek vagyona öt államban van elhelyezve. Jenő főhercegnek jelentős jövedelmei vannak, mint a német lovagrend nagymestereinek. Azonban ha ez a rend feloszlanék, nem maradna egyebe, mint a bécsi Ringstrassén lévő palotája, amelyet nagybátyjától, Vilmos főhercegtől örökölt.

Ferenc Szalvátor és Mária Valéria dús gazdagok, mert néhai Ferenc Józsefnek örökösei. Károly Istvánnak tekintélyes birtoka van, mely nagy jövedelmeket hajt. A Toscanai családnak szintén tekintélyes a vagyona. József főherceg, amint ismeretes, a leggazdagabb magyar magnások közül való.

A családi alapra vannak ráutalva a császáron kívül testvérei: Miksa, Mária Terézia és Anunciata főhercegnő. Ezeknek a vagyoni helyzete csak akkor fog megváltozni, ha Lajos Viktor főherceg meghal, mert nagy vagyonának ők lesznek az örökösei.

— Jövedelemre nincs semmi ok, — mondotta — valárma volt az egész, melyet a karzaton meggondolatlan emberek csináltak. Sziveskedjenek helyet foglalni, azonnal folytatjuk az előadást.

Pár pillanat múlva felemelkedett a függöny s Madách klasszikus remekének szépségénél a közönség csakhamar elfelejtette a kellemetlen incidenst.

Amint értesülünk, a kellemetlen jelenet oka a következő:

Az utcáról katonák mentek fel a karzatra s egyikük a jelenet közben hangosan kiáltotta:

— Katonák! mindenki azonnal távozzék a színházból — alármat fujnak.

A színházban levő katonák egyike valamelyes veszedelmet sejtett a dologban s azért kiáltotta el, hogy — tűz van!

Amint később kiderült, nem volt alarm sem s így a katonai hatóság feladata lesz megállapítani: tévedés történt-e, vagy valamelyik jókedvű vitéz rosszhiszeműen inszenálta az egész jelenetet.

SPORT.

* Az Aradi Torna Egyesület folyó hó 22-én, vasárnap délután 5 órakor a kereskedelmi iskola dísztermében általános értekezletet tart, melyen az egyesület újjászervezésére vonatkozó terveket állapítják meg. Az értekezletre ezúton hívjuk meg úgy tagjainkat, mint az egyesület iránt érdeklődőket.

HIREK.

Aradi csendőrök szervezkedése

(Beléptek a szociáldemokrata-pártba.)

Nemrég Budapesten megalakult a magyar csendőrök országos egyesülete. Ennek az egyesületnek vezetősége kiküldte Aradra *Prileszky Gyula* törzsrőrmestert, hogy szervezze meg az aradi csendőrséget.

Az aradi csendőrszárny legénységét ma délután ülésre hívták össze a városháza közgyűlési termében. A gyűlésen *Csáky Lajos* járőrőrmester elnökölt. Megjelent a gyűlésen *Basler János* csendőrnagy s *Takácsy Dezső* csendőrszázados is. A szervezkedés szükségességét *Kranovszky Sándor*, az aradi szociáldemokrata-párt titkára fejtegette. A szervezkedés céljait pedig *Prileszky Gyula* budapesti küldött ismertette. A szervezkedés célja az, hogy a csendőrök gazdasági érdekeik megvédésére egy táborban tömörüljenek.

A gyűlésen a csendőrök kimondták, hogy csatlakoznak a magyar közalkalmazottak szövetségéhez. Az aradi csendőrök különben egyénekként beléptek a szociáldemokrata-pártba.

Végül megalakították az aradi körzeti csoportot, amelynek elnöke *Csáky Lajos*, alelnöke *Sós Mátyás*, jegyzői *Czänder János* és *Tóty Lajos*, pénztárosa *Panya Tivadar* és elnökre *Tóth Imre* lettek.

A gyűlésen felszólították az aradi szárny és a vidéki őrsők csendőreit, hogy haladéktalanul válasszák meg a bizalmi férfiakat és erről tegyenek jelentést az aradi körzeti csoportnak.

A lelkes gyűlés a vezetőség életetésével ért véget.

— **T. nyomtatvány megrendelések, valamint a hűdett közönség b. figyelmébe.** Mivel a nyomdák munkaideje megrovódott, tiszteltel értesítjük a nyomtatvány rendelés és hűdett közönséget, hogy nyomdánk, valamint a kiadóhivatalt hivatalos órát: reggel 9-12-ig, délután 3-5-ig. Kérjük a t. közönséget, sziveskedjék b. megbízásait a fenti időben hozniunk juttatni.

— **Joffre akadémikus.** Párisból jelentik: Joffre volt generalisszimuszit tegnap iktatták be a francia akadémia tagjai sorába.

— **Uj német külügyminiszter kinevezése.** Berlinből jelentik: Dr. *Solf* külügyi államtitkár utódjává *Rockdorff-Rantzau* volt kopenhágai német követet nevezték ki.

— **Az olasz király Párisban.** Párisból jelentik a Havas-ügynökség: Az olasz király fiával, tegnap délután *Orlando* és *Sonnino* kíséretében megérkezett Párisba. A pályaudvaron *Poincaré* és *Clemenceau* várták az olasz királyt, aki még a délután folyamán meglátogatta *Wilson* elnököt, majd *Poincaré*-val tanácskozott. Este *Poincaré* az olasz király tiszteletére diszebédet adott, amelyen megjelentek a francia kormány tagjai.

— **Megakarítják öni a bajor belügyminisztert.** Münchenből jelentik: Az *Angsbürger Volkszeitung* úgy tudja, hogy a *Spartacus*-csoport elhatározta *Auer* bajor belügyminiszter meggyilkoltatását.

— **Uj napilap Kolozsváron.** „Keleti Ujság” címmel nagyarányú radikális napilap indul Erdély fővárosában. A „Keleti Ujság” felelős szerkesztője *Szentmiklósi József* lesz és az új lap első száma karácsonykor jelenik meg.

— **Kinevezések az aradi postán.** A kereskedelmi magyar miniszter kinevezte: Gyönyössy Sándort, Benes Istvánt, Bilkei Bélát, Prazsák Ferencet, Szegedy Istvánt posta és távirtda ellenőrré; Revilák Gyulát, Nésinger Bélát, Bálzán Abrahámot, Zalay Sándort, Bernhardt Gyulát, Kovács Antalt, Erdélyi Ferencet, Szarka Gyulát, Lengyel Károlyt, Frankl Simont, Soltész Kornélt, Hantschel Lajos, Hozdovits Józsefet, Hentschel Istvánt, Bernhardt Jenőt, Héninger Sándort és Enyész Antalt posta és távirtda s. ellenőrré.

— **Délszláv oktatás Szabadkán.** A szabadkai iskolákban elrendelték, hogy a délszláv oktatás, kivétel nélkül, minden szabadkai iskolában kötelező lesz. Egyelőre csak heti két órában fogják tanítani.

— **A debreceni királylátogatás költségei.** *Habsburg Károly* és nejeinek tudvalevőleg Debrecenben volt alkalma utoljára élvezni a királynak járó fényt és hűzést. A debreceni látogatás jókora kiadást okozott debrecen városának, a mi a volt király detronizálása után még csak előnyösen befektetett tőkének sem mondható. A debreceni köztársasági párt elnöki tanácsa a királylátogatás költségeinek ügyében most ülést tartott, melyen *Csomor Gyula* indítványt terjesztett elő s annak kimondását kérte, hogy a köztársasági párt elnöki tanácsa tegyen feyeimű feljelentést *Márk Endre* polgármester és a városi tanács tagjai ellen a királylátogatás költségei miatt. Az indítvány annak a megállapítását kérte, hogy volt-e a városi tanácsnak felhatalmazása a királyfogadás költségeinek folyósítására, meg volt-e állapítva a költségek terjedelme és megengedhető volt-e, hogy a szegedi intéző példa után lehozzák Debrecenbe a volt királyt és állítólag háromnegyed millió koronát költsenek el a fogadtatásra. Az indítvány előterjesztését hosszabb vita követte, majd egyhangulag elfogadták az indítványt és a feljelentés megszerkesztésére bizottságot küldtek ki.

— **Holnapról a régi időszámítás szerinti közlekednek a vonatok Arad-Temesvár között.** A temesvári szerb katonai parancsnokság elrendelte, hogy holnap reggelről a régi időszámítás és a közép-európai óraheosztás szerint közlekedjenek a vonatok Arad és Temesvár között. Így holnap, szombat reggel már 6 óra 15 perckor indul a vonat Temesvár felé.

— **Olcsóság Brassóban.** A megszállott Brassóban eltörölték a mészáros és hentesárak, továbbá a vendéglői étlapok régi árait és új árakat állapítottak meg. I. rendű marhahús ára 8 k., II. rendű 5 k., borjúhús 12 k., birka hús 5 k., sertéshús 12 k., hentesárú 8-12 k. A vendéglőkre a következő árak kötelezők: Leves 40 fillér, marhahús mártással 3 k., marhahúsok 3 k. 50 f., sertéskaraj 4 k., tészta 2 k., sült 2., kompót 1 k., bor literre 7-9 kor. — Azt lehetne gondolni, hogy ezek a redukált árak kapcsolatban a Romániából történő élelmiszerhiánnyal. Ez azonban téves. A brassói közigazgatás igazgatója ez ügyben így nyilatkozott:

— Romániának nincs semmi állatállománya, onnan behozatalra nem számíthatunk. A két évig tartott német megszállás végzetlenül helyzetbe sodorta az országot. Az ottani takarékosságot jellemzi, hogy a brassói nemzeti tanács izenetet karott, hogy a németek által elhajtott s itt felfogott állatokat ne küldjék egyelőre Romániába, hanem tartásuk itten, mert most nincs mivel etetni az állatokat. Előrelátható tehát, hogy tavasszal nagy hushány lesz, ha csak nem érkezik addig tengerentúli szállítmány.

— **Kinevezés.** *Schwartz Dezső* biztosítási tisztviselőt Aradról a Turul biztosító r. t. Budapestben központi beosztással titkárnak nevezték ki.

— **Tüzelőfát kapnak a rokkantak.** A földmivélségi miniszter megengedte, hogy a város a csillai-erdőnek azt a részét, amely *Majális-erdő* néven ismeretes, kiirtsa, hogy az így nyert fával a rokkant katonákat hadiövezőket és árvákat ingyen tüzelőfával elláthassa. A város az irtási munkálatokat közmunkaként fogja elrendelni, hogy ezáltal is keresettség juttassa a dolgozni akarókat.

— **Az iskolaszék ma délutánra összehívott ülését határozatképtelenség miatt hétfő délután 4 órára halasztották.** Ekkor a tagok számára való tekintet nélkül megtartják az ülést.

— **Felhívás Rokkant bajtársak, hadiövezők, hadiárvaik!** A karácsonyi segélyek kifizetését a mai napon megkezdjük. A segélykifizetés az Acev. palotában, városi főnöktár történik. A következő sorrendben: f. hó 21-én szombaton A-H-ig, 23-án hétfőn I-M-ig, 24-én kedden N-Z-ig történik a kifizetés, az Aradi és Aradmegyei Rokkant Szövetség ellen őrzése mellett. Aki a fenti napokon nem jelentkezik, az dec. 31-ig folytatódó sorrendben ugyanott jöveheti. Jan 1-től senki ezen a címen segélyre igényt nem tarthat. Rokkant-könyvét, illetve nyugdíj-könyvét mindenki hozza magával, Aradi és Aradmegyei Rokkant Szövetség.

— **Ellélt árdrágítók.** A városi tanács ma délelőtt mint másodfoku kihágási fórum ülést tartott, amelyen néhány árdrágítási ügyben ítélkezett. Az első ügy *Irom Áron* konzervgyáros kihágási ügye volt. *Irom Áron* régebben fellejeltették, hogy a piacon maximális áron felül összevásárolja a paradicsomot, amelyet konzervgyárában feldolgoztat. A rendőrbírószág ezért magasabb pénzbüntetésre ítélte. *Irom* felekezett a tanácshoz, amely egy régebbi ülésén a vizsgálat kiegészítését rendelte el. A vizsgálat során beigazolódott, hogy *Irom* nem az aradi piacon, hanem Ujaradon vásárolta össze a paradicsomot. A rendőrbírószág egy újabb tárgyaláson *Irom* áron felmentette. A tiszti ügyész felekezése folytán a tanács mai ülésén foglalkozott az ügyvel és *Irom* szintén felmentette. A másik kihágást *Iry Weinberger* János cipőkereskedő volt. Körülbelül két hónappal ezelőtt *Matics Mátvás* munkás fellejeltette a cipőkereskedőt, hogy neki egy pár cipőt 350 koronáért adott el. A rendőrbírószág a cipőkereskedőt háromrendű kihágásért ítélte el összbüntetésenként 1000 korona büntetésre. A rendőrbírószág megállapította, hogy először a cipőjegyet nem iratta alá másodsor a cipőn nem volt árjelzés, harmadszor maximális áron felül adta el a cipőt. Felekezése folytán a tanács ma megváltoztatta a minősítést, amennyiben kimondta, hogy a cipőkereskedő a cipőjegyet alá nem írásával nem követett el kihágást, ellenben a másik két kihágási ügyben vétkesnek találta és összbüntetésenként 550 koronára ítélte, elrendelte a cipő elkobzását és kimondta, hogy a cipőkereskedő köteles a cipőt *Matics*nak maximális áron eladni. Végül foglalkozott a tanács *Kiss Odón* budapesti lakos kihágási ügyével. *Kiss* zsírvásárlás céljából jött Aradra és maximális áron felül vásárolt, amiért 30 korona összbüntetésre ítélte a rendőrbírószág. Az ítéletet a tanács helybenhagyta. A mai ülésen jelen volt dr. *Szöllösi Zsigmond*, a Nemzeti Tanács delegáltja is.

— **Halálozások.** Ma reggel hosszas szenvedés után elhunyt *Szép János* született *Verecs* *Julánna*. Az elhunytat 21-én délután két órakor temetik az aradvármegyei közoktatóház halottsz házából.

Rövid szenvedés után ma reggel elhalt *Kohn József*, 105 éves korában. A ritka magas kort megért agyastyánt 20-án délután egy órakor helyezték örök nyugalomra Körösbőkönyben.

— **Megvonott gyógyszerészek.** *Hajós* *Árpád* aradi és *Krausz Elemér*, őtalmi gyógyszerészek, akik gyógyszerhez szükséges nyersanyagok beszerzése céljából egy héttel ezelőtt Budapestre utaztak, tegnap utaztak vissza Aradra. Kihajítottak a keleti pályaudvarhoz s miután hordárt nem kaptak, két 20-30 kilós bőröndjüket átadták egy hízalomterjesztő katonának, aki vállalkozott, hogy elhelyezi azokat egy vasúti kocsiában. A felszállásnál támadt nagy tumultushoz azonban a katona a podvászokkal nyomtalanul eltűnt. A gyógyszerészek kára körülbelül 10000-korona.

— **Temetés.** Ma délután temették el *Kovács Antal* gáji rendőrkapitány elhunyt feleségét. A tragikus véget ért urasszony temetésén megjelentek *Bittner Róbert* főkapitány-helyettes vezetésével a rendőr tisztikar, legénység és detektívtestület küldöttsége, dr. *Angel István* h. polgármester vezetésével a város tisztviselőkarának küldöttsége, báró *Neuman Alfréd* és még igen sokan. A ravatalt a család koszorúin kívül a rendőrség, a városi tisztviselőkar koszorú borították.

— **Közügylés.** A Társadalomtudományi Társaság aradi fiókja december 22-én, vasárnap délután hat órakor a vármegyeháza ülés-termében közgyűlést tart, amelyre a társaság tagjait ezuton hívja meg az elnökség. Tárgysorozat: 1. Tisztikar választás. 2. A társaság 1919. évi programjának előkészítése.

— **Meghívó.** A Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíjgyűlése aradi rokkant tagjai a segély folyósítási ügyben vasárnap, 22-én délelőtt 11 órakor az ipartestület befizető helyiségében megjelenni sziveskedjenek. Az egybenők.

— **Simay-gőzfürdő** a mai naptól kezdve a férfiak részére hétfő kivételével a további látézkedésig nyitva van.

— Pályázati hirdetmény. Arad városnál üresedésben levő polgármesteri kinevezés után betöltendő 1800 korona törzsfizetés, megfelelő háborús segély, természetbeni lakás és 14 köbméter tűzifa járandósággal díjazott végőhídi gépész állásra pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket folyó hó 27-ig bezárólag hivatalomnál nyújtsák be. A város szolgálatában nem álló pályázók egészségi állapotukat hatósági orvosi bizonyítvánnyal tartoznak igazolni. Löcs, polgármester.

— Sok bort adnak el Aradon. Igen tisztelt szerkesztőség! Az utóbbi napokban az aradi lapokban megjelent cikkekké kapcsolatos alábbi sorokat sziveskedjék lapjában közzétenni: Mig a vendéglősök és korcsmárosok nagyrésze respektálja a szeszes italok kímérését betiltó rendeletet, addig egyes pincészetek és külvárosi bortermelők kőlnáikból kannaszámra árusítják a bort kicsinyben a külvárosok pórnépének. A fiatalok magánházakban összejönnek és a sok bor mellett olyan dorbézalásokat és az utcákon éjjelente oly ricsajokat rendeznek, hogy a lakosság éjszakai nyugalmáról nem is szólva a legnagyobb mértékben veszélyeztetik ezek élet- és vagyonbiztonságát. Mert bizony nemcsak nappal, hanem éjjel se lehet még véletlenül sem bármiféle őrzőjáratot látni. Amikor az illetékes hatóság figyelmeztet a fölívom mindezekre, számítok ennek azonnali erélyes eljárására a bortermelőkkel szemben és különösen arra nézve is, hogy a külvárosi lakosság biztonsága érdekében a külvárosok minden részében nappal, de különösen éjjel megbízható őrzőjáratokat állítsanak. Az Aradi Közlöny egy előfizetője.

— Köszönetnyilvánítás. Az Izr. népkönyhia részére Halmai Andorné 20, Jellinek Józsefné 50, Karácsonyi Márton 25, Herzfeld Gyuláné 50, dr. Kerpel Vilmosné 50, Vörös Henrik és neje 50 koronát adományozott, mely nemes-szívű adományokért köszönetet mond az előnk.

— Vegyen könyveket, festőszekrényeket, diszlevenírt papírt dobozokat, karácsonyi ajándékkul Deák könyvkereskedésében Foray-utca.

A MOZI.

* Kétlelkű asszony. (Bródy híres regénye, mint filmdráma az Urániában.) A diadalmasan, hatalmas erővel fellendült magyar filmgyártás egyik legkiválóbb termékét ismerte meg péntek este az Uránia-színház közönsége. Bródy Sándor egyik leghíresebb és legérdekesebb regényét, A kétlelkű asszonyt ültette át filmre a Corvin-filmgyár. Bródy kitűnő és szenvedélyes boncolója az asszonyi lélekeknek. Ebben a regényfilmben az asszonyt egészen új és ismeretlen oldaláról mutatja be egy rendkívül érdekes történet keretében. A magyar filmgyár kitűnő felkészültséggel csinálta meg filmre ezt az érdekes regényt. A film maga szépségében tükrözteti vissza a regény eredetiségét és főleg a kiváló szereplők játéka juttatja teljesen kifejezésre ennek az érdekes történetnek drámai stíluszerűségét. A kitűnő film szombaton négy előadásban kerül színre, délután 4 és fél, 6, este 7 és fél 9 órakor.

* Világhírű opera film. (Tosca, mint filmdráma az Apollóban.) Megrendítő, mely hatást gyakorol a nézőre a Tosca története, a mely péntek este került bemutatásra az Apolló-színházban. Ugy drámai felépítés, mint művészi megjátszás és technikai kivétel tekintetében is páratlanul álló film. Tosca tragikus sorsát világhírnévre vitte Puccini operája. Az aradi előadás egyik érdekessége, hogy a gyönyörű kép egész előadása alatt a Tosca-opera zenéjét játssza a megerősített zenekar. Az első-rangu film szombaton délután 4 és fél, 6, este 7 és fél 9 órakor kerül előadásra.

Holnaptól drágább a trafik.

(Dohány- és szivar-árak tetemes emelése.)

Az aradi pénzügyigazgatóság megbízottja ma felkereste az összes dohánytözsdeket és tudomásukra adta, hogy megérkezett a pénzügyminiszter rendelete, amelynek értelmében holnaptól kezdve a magyar dohány egyedáruság minden cikke tetemesen megrágnul. Az áremelést a dohány termelési és gyártási költségek tetemes emelkedése tette szükségessé.

A forradalom kitörése után majdnem valamennyi dohánygyár munkásai sztrájkba léptek és a pénzügyminiszter igen tekintélyes munkabérek emeléseket engedélyezett. A dohánybeviteli árak is sokkal magasabbak lettek a legutóbbi időben és tekintettel a mezőgazdasági munkás viszonyokra, azok emelkedése várható.

A legismertebb dohány, szivar, cigaretta árak a következők:

Finom török dohány száz gramm 18 korona. Finom hercegovina száz gramm 10 korona 80.

Regalitätsz 72 korona, Trabukko 66 korona, Britannica 60 korona, Kuba 34 korona, Virginia 50 korona, 25 darab 18 korona, Portorico 24 korona, Cigarillos 20 darab 3 korona 20 fillér.

Cigarettek: Nilus 100 darab 26 korona, Sztambul 18, Memphis 18, Mirjám 14, Király 12, Hölgy 12, Hercegovina 12, Dráma 6, Duna 6.

Különlegességek: Koronász darabja négy korona, Regalia-favorit egy korona 22 fillér, Regalia egy korona két fillér, Regalia-média 72 fillér, Havanna-Virginia 72 fillér.

Cigarettek: Koronász 58 fillér, Sfinx 48 fillér, Ammerisz 32 fillér, Kedive, Théba 20 fillér, Princesás 20 fillér.

Dohányok: Szultánflor száz gramm 75 korona, finom török 57 korona 50 fillér, Kler 30 korona, Putzicsán 27 korona, Hercegovina 24 korona.

Nines karácsonyi vásár.

(Áruhány az aradi üzletekben. Karácsonyfa-uzsora.)

Most készül Magyarország népe a legszomorúbb karácsonyra. A háború őrvongásának idején azzal vigasztalódtunk, hogy majd a békeben szebb lesz, jobb lesz. A béke küszöbén állunk és azt mondjuk, hogy sohasem volt ilyen rossz, mint most.

Ez az állapot szülte, hogy az aradi kereskedőknél egyáltalában nincs karácsonyi vásár. Egyáltalában nincs, mert nincs vevő, de nincs áru sem. Az üzletek üresek, az idegen forgalom elég nagy a város területén, de azok a vidékiek, akik így karácsony tájban vásárolni szoktak, a tehetősebb magyar közönség, jórészt elmenekült lakóhelyéről, vagy pedig olyan életet folytat, a mely az ünneplést elfeledteti. Az a deprinált hangulat, amely az ország sorsa, az egyén sorsa miatt mindenkor lelket borzít, üli meg, a szeretet és az ajándékozás napjairól elfordítják a figyelmet.

A hány üzletben megfordultunk, azt a stereotip választ kaptuk arra a kérdésre, milyen a karácsonyi vásár?

— Semmilyen! Halvány nyoma annak, a mi máskor szokott lenni.

— Az oka?

— A közönség a pénzére vigyáz — mondotta Welchhart József — és azt várja, hogy a tavasszal olcsóbb lesz az áru. Abszolút nincs karácsonyi vásár, még csak érdeklődés sincs olyan cikkeket iránt, amelyeket ajándékokul szoktak vásárolni. Az egész üzletmenet megbénult és az a könnyűség, amellyel a háború alatt vásároltak a nők, már a múltaké.

A férfidivat üzletekbe sem található karácsonyi vásárlók.

— A mi bajunk az — mondotta Schrödér István — hogy nem kapunk árut. Októberben rendelt és kifizetett kalapok még most sem érkeztek meg. A vasut nem szállít és mi nem is merünk a vasutra bízni értékesebb portékát, mert nem kapjuk meg. A gyárosoktól ilyen értesítést kapunk:

— FIGYELMEZTETÉS. Kaldjak a számlát és tisztelttel kérjük a kiegyenlítését. A mai bizonytalan szállítási viszonyok mellett sem lehet arról, hogy az árut elküldjük és azért egyelőre raktározzuk az ön részére. Talán alkalom nyílik arra, hogy az árut személyesen elvigye gyárunkból.

Maresch Gyula és Hegedűs Gyula is áruhány miatt panaszkodnak, mert — mint mondják — sem a németek, sem a csehok nem engedik ki az árut országaikból és a magyar piac ezek nélkül nem lehet el.

Grallert Rezső ékszerész kijelentése szerint csak apróbb, jelentéktelen cikkeket ad el, nagyobb darabokat, gyémántos ékszert nem keres a közönség.

Csak egy cikk van, amit tömegesen vásárolnak és ez a karácsonyfa. Hogy mi lesz rajta, azt

nem tudjuk, de hogy a hatóságoknak le kellene törnie azt az uzorát és visszaélést, ami itt ezzel a cikkel termelők és árusok elkövetnek, az bizonyos. Olyan fát, amelynek 5—6 korona volt az ára, miért merészelnek ma 45—50 koronát a közönség zsebéből kipréselni, azt csak az uzorázás hoz már hozzá szokott merészség magyarázza meg.

KÖZELELMEZÉS.

× Petroleum kiosztás. Értesitem a közönséget, hogy a 3-as számú élelmiszer jegyre minden élelmiszer jegy tulajdonosa 1 liter petroleumot kap. A külön petroleum jeggyel rendelkezők a petroleum jegy 4-es számú szelvényére külön 1 liter petroleumot kapnak. A petroleumot a kereskedők hétfőig megkapják s így hétfőtől kezdve az átvétel eszközölhető. Közlelmézést hiv. vezető.

× A cukor árának helyesbítése. Mai hirdetésben a cukor ára tévesen 3 korona 40 fillérért van jelezve 3 korona 70 fillér helyett. A cukor kicsinybeni eladási ára kg.-ként 3 korona 70 fillér.

× Trafik kiosztás. Értesitem a közönséget, hogy a mai naptól fogva az 1. számú élelmiszer jegyre az alant felsorolt trafikosoknál élelmiszer jegyenként 3 csomag, pipa vagy cigaretta dohány és 25 drb. cigaretta illetékes. Mindenki csak élelmiszer jegyének felmutatása mellett veheti át trafik illetékét, aként, hogy annak 1. számú szelvényét a trafikos maga vágja le. A jegyre szivart senki sem követhet, mert az nincs. Trafik illetékét mindenki legkésőbb f. hó 24-én tartozik átvenni, mert 25-én már a trafik azt kiszolgáltatni nem köteles. Közlelmézést hiv. vezető. Márki Klótd Deák Ferenc-u. 2. Cermann Teréz Weitzer utca 3. Einwag Róza Weitzer-u. 13. özv. Megyesi Józsefné pályaudvar. özv. Dálnoki Kálmánné pályaudvar perron. Topolcsányi Gézáné Andrassy-tér 4. Hammerschlag Jlipétné Andrassy-tér 12. Scheibert Józsefné Boros Béni-tér. Bauer Gyula Andrassy-tér 13. Steiner Mártonné Orczy-u. 13. Schwartzné Weisz Jul. Köztársaság 1. Ungár Rózsl. Hunyady-u. 1. Vidor József József főherceg ut 3. özv. Radván I. P. Szabadság-tér 20. Mandl Ignác Ötvös-utca 12. Glück József József főherceg-u. 7. Palotás Antal Erzsébet kir.-körut 2. Hüsserl M. Acél P.-u 2.

× A tejellátás rendezése. Felhívom mindazokat, akiknek birtokában f. évi december hóra kiállított rózsaszínű tejtulványja van, hogy azokat f. hó 21-én d. u. 3—6, továbbá 22-én d. é. 8—11-ig és f. hó 23-án d. u. 3—6-ig terjedő idő alatt hivatalos helyiségben beszállított és a tejtulvány kiállítás alap-szolgáltatás okmányt (csecsemő születési, anyakönyvi kivonata stb.) bemutatassák, mert ellenkező esetben a tej további kiutalását megszüntetem. Azokra, akik most kapnak újonnan kiállított rózsaszínű tejtulványokat, december 23-tól kezdődő érvénnyel, ezen rendelkezés nem vonatkozik. Dr. Angel polgármester helyettes, k. é. h. vezető.

Tizennégy nap Kolozsvár kiűritésére.

(Magyar és román gárdák együtt őrzik a város rendjét. — Egyetértés az összes polgárok közt.)

Kolozsvárról jelentik: A román csapatok érkezését egyelőre nem várják, mert dr. Apáthy István Nicolcea tábornoktól 14 napot kért a katonai kiűritésre. Nicolcea tábornok táviratilag közölte, hogy ezt nem engedélyezheti, ellenben a kérést a főhadiszállás

elő terjeszti döntés végett. Hír szerint a főhadiszállás Apáthy kérését teljesítette.

A város közönsége bizalommal várja az elkövetkezendő eseményeket. Ezt a bizalmat növeli a magyarok és románok között levő kitűnő egyetértés.

Megjegyzés a megszállás esetére.

A legutóbbi eseményekre való tekintettel, a magyar nemzetőrség és a román gárda vezetői között megállapodás jött létre, hogy közös erővel tartják fenn a rendet a városban. Tegnap éjjel 300 ember, 150 magyar és 150 román, magyar és román tisztek vezetésével gondoskodott a rend fenntartásáról. Egész éjjel őrszolgálatot cirkáltak az utcákon, amelyekhez egy magyar tiszttel, egy román tiszttel és egy szociálista népbiztos volt beosztva. Éjjel a legkisebb rendzavarás sem fordult elő.

Mára végleges megállapodás jött létre az őrség szervezése tekintetében. A magyar nemzetőrség és a román gárda parancsnoksággal megállapodtak abban, hogy ezentúl állandóan közösen gondoskodnak a rend fenntartásáról. Megállapították a pontokat, amelyeken állandó őrszolgálatot kell teljesíteni, ilyen pontok: a dohánygyár, a vasuti állomás, az adóhivatal és az élelmezési raktárak. Minden őrséghez egy magyar, egy román tiszttel és egy szociálista népbiztos lesz beosztva. Ezt a megállapodást írásba foglalták. A megállapodás a következőket mondja többek között:

„A román nemzeti tanács és a román gárda vezetői garanciát vállalnak, hogy részükéről a magyar nemzetőrség lefegyverezésére javaslat vagy intézkedés nem történik, sőt, hogy a magyar nemzetőrség megbízhatónak bizonyult, odahatnak, hogy esetleges megszállás esetén

a megszálló csapatok parancsnoka hagyja meg a magyar nemzetőrség fegyverét.

Ha a megszálló csapatok parancsnoka mégis ragaszkodik a lefegyverezéshez és a román nemzeti tanács és román gárda közbelépése nem bír elegendő súllyal, úgy garantálják annak kieszközölését, hogy

a magyar nemzetőrség és általában a magyar fegyveres erő a fegyverek meghagyása mellett szabad elvonulást kapjon Magyarországra felé.

Budapestről jelenti a Politikai Híradó: Az a hír, hogy a kormány nem enged meg Kolozsvár kiűritését, ebben a formában nem fedl a valóságot.

(Ruttkán összpontosítják a cseheket.)

Érsekújvárról jelentik: Szerdán a magyar Nemzeti Tanács az egész környékről besereglett lakosság részvételével nagy gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy a várost az utolsó csepp vérig fogják védeni. Ugyanilyen határozatot hoztak Galántától Aranyos-Marótig az összes községek, amelyek véd- és dacsözvettségét kötötték egymással.

A csehek Körömbányáról kivonultak és Turócszentmártonban helyezkedtek el. Ruttkán fogják összpontosítani azokat a csapatokat, amelyek Kassa ellen vonulnak.

Zólyomból jelentik: A csehek Zsolnáról

kurirt küldtek Besztercebányára és arról értesítették a város vezetőségét, hogy szombaton 150 katonával megszállja Besztercebányát. A csehek Zólyom megszállására is készülnek. Zólyomba törzsi tiszti vezetése alatt álló csapat szándékozik bevonulni.

Ententehez simuló politikánk

(Kihadják a választásokat. — A menekült tisztviselők sorsa.)

Budapestről telefonálja tudósítónk: Illetékes helyről közlik: A kormánynak az a szándéka, hogy miután a Magyarország ellen vonuló idegen csapatok nem tartják be a fegyverszüneti feltételeket, az antanthoz fordul, feltárja előtte a helyzetet, amelyben Magyarország van. Rámutat arra, hogy Magyarország most oly politikát követ, amelylyel az antanthoz igyekszik simulni.

A mai minisztertanács alapítja meg az antanthoz intézendő jegyzéket, amelyet átadnak Vír francia alezredesnek, hogy nyújtsa azt át illetékes helyen.

Budapestről jelenti tudósítónk: A leghatározottabb szándéka a kormánynak, hogy megtartja a választásokat. A kerületek beosztása és a választási eljárás megállapítása után megteszik az intézkedéseket a választásokra. Erről csak akkor mondanak le, ha a választások megtartása fizikai lehetetlenségbe ütköznék.

Budapestről telefonálja tudósítónk: A belügyminisztériumban ma az elmenekült közigazgatási tisztviselők helyzetével egy értekezlet foglalkozott. Hegyemei-Kiss Pál kormánybiztos elnöklésével, aki kijelentette, hogy a kormány vagy azonnali segítséggel segít a menekülteknek, másrészt jövőjüket biztosítja régi hivataluk viszszaállításával, vagy új életfeltételek megteremtésével. A menekült jegyzőket már összeírják és elsősorban azokat helyezik vissza, akiket magyarságukért üldöztek. Olyan alföldi és dunántúli nagyobb helyeken alkalmaznak őket, amelyek városiasodnak és több tisztviselőre van szükségük. Lehet, hogy a földbirtok reform előnyeit kiterjesztik a menekült tisztviselőkre is.

KÖZGAZDASÁG.

— Büntetés a szesztilalom áthágásáért. Amint már az Aradi Közlöny megírta, az aradi rendőrség szigorú ellenőrzés alá vette a város vendéglőit, kávéházait és kocsmáit, miután a szeszkimézési tilalom ellenére éjjelenként uton utfélenként katonákkal találkoztak a hatóság közegei. A rendőr és katonai járőrök több helyen tetten érték a rendeletet áthágó mulatóhely tulajdonosokat, akik ellen megindult az eljárás. Werkmeister János, a „Fekete bárány” tulajdonosának kihágási ügyét ma tárgyalta dr. Weil Károly rendőrbíró s a tilalom ellenére bort kiméző kocsmáros 400 korona pénzbüntetéssel sújtotta.

— A katonai készletek vasanyagának szétosztása. Az iparosok tájékoztatása céljából közli a kereskedelmi és iparkamara, hogy összesen mintegy 5 vagon gömb-rács-karika és abroncsvas került vételre és ennek a felét az aradmegyei, háborúból visszatért kisiparosok kapják. Az aradi kisiparosok, az aradi ipartestület, a szociálista kisiparosok szövetsége és az iparos egyesület közös megállapodása alapján kibocsátandó utalványok felmutatása ellenében kapják meg az Andrány, a Berta's a Pöhm-cégtől a kormány által néhány hónappal ezelőtt megállapított irányáron.

Felelős szerkesztő:
TELLER KALMAN.

Apolló-színház.

1918. dec. 21-én:
A Tosca.
Dráma 5 felvonásban

Uránia-színház.

1918. dec. 21-én:
Kétlelkű asszony.
Társadalmi dráma
4 felvonásban.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Kohn Bernát és Kohn Henrik fájdalomtól megtörve tudatják saját és az alulírottak nevében édes atyjuknak

Kohn Józsefnek

életének 103-ik évében folyó hó 18-án rövid szenvedés után történt elhunytát.

A megboldogult földi maradványait folyó hó 20-án d. u. 1 órakor helyeztük a körösbölkényi izr. sírkertbe örök nyugalomra.

Emlékét kegyelettel őrizni fogjuk!

Kohn Bernátné, Kohn Henrikné menyei: özvegy Steiner Ignácné, Dr. Dénes Jakabné unokái: Schless Ferencné, Dénes Géza, Dénes Klári dédunokái. 9311

Szép János wagronevári alkalmazott a maga és gyermekei Szép F. János polgári iskolai tanár, Szép Gyula tart. honvéd főhadnagy, Szép Margit tanítónő és Szép Irma zeneakadémiai növendék, valamint az alulírottak, nemkülönben számos rokon és ismerős nevében is mélyen megtört szívvel szomorúan jelentik a felethetetlen jó hitves, hőnszeretett édesanya, sógornő, unokatestvér, rokon és jóbarátjának

Szép Jánosné

született Veress Jullánna

folyó évi december hó 19-én reggel 2 órakor, hosszas szenvedés és a halotti szentségek áhitatos felvétele után fáradszertalan munkái életének 56-ik és a legboldogabb házasságának 33-ik évében a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványait f. hó 21-én d. u. 2 órakor fogadják az aradvármegyei köz-kórház halottas házából a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai után a helybeli felel. temetőben lévő családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmezei áldozat az elhunytak lelki üdvéért 1919. évi január hó 3-án d. e. 10 órakor fog a helybeli főszent. Minorita-átvák szentegyházában az egék Urának bemutatattani.

Emléke örökké él szívünkben!

Arad, 1918. december 19.

Veress Ignác fivére, Kézdi Jánosné srül Márton Viktória, Veress Árpád, Veress Domokos, Kézdi Béla, Kézdi Gábor, Kézdi Árpád, Veress Ivánka, Veress Irmuska, Veress Lacika, Veress Sándorka, Veress Donáth, Veress Eged unokatestvérei, Kézdi János, Szép Albert, Szép Gyártás, Szép Simon, Szép Domokos, Veress Lajosné, Veress Árpádné, Veress Domokosné, Szép Borbála, Veress Ignácné sógorai és sógornői. 9314

„Kegyelet” temetkezési és hullaszállításai vállalat
Arad, Weitzer János-utca 7.

Dr. Kelemen Gábor

ügyvédi irodáját

Deák Ferenc-utca 42., I. em., (volt Elos Iroda)

helyezte át

Telefon 240.

9294

60 ór. olajfestmény

elsőrendű magyar művészek munkái

békeárban

egyenként is eladó. Megtekinthetők: 8790

Inusz I. és Fia

könyvtárcserkedésében Weitzer János-nto

Apró hirdetések.

Hirdetések délután 5 óráig
vételnek fel. 1-1

Levelezés.

KIADÓHIVATALUNKRA a következő
jellegű levelek érkeztek be, melyek
átvételét kérjük:

„Ma még piros élet, holnap fehér Álom.”
„Négy jó barát”
„Piros rózsák”
„Kedélyváltás”
„Nem vagyok én méltó hozzád”
„Szeretetre vágyom”
„Erre vágyom”
„Kék szemű”
„Schöne Aussprache”
„Arva”
„Korekt uriember”
„Hóvirág”
„Első lépés”
„Megegyezés 30”
„Leszerelt”
„Remélhet”
„Barna Bözsi”
„Szeretnék boldog lenni”
„Selyem szőke”
„Arvásoka”
„Mialatt nő”

„FINOM LELHÜNEK” levele van. El-
vált aszonytól. 9819

INTELLIGENS FIATALEMBER, meg-
ismerkedne egy olyan nemesnövű ur-
bölgyvel, aki támogatás ellenében há-
trátja lenne „Maad, maga nekem való”
jellegére a kiadóba. 9810

Alkalmazást keres.

EGY FŐKERTÉSZ állást keres január
1-ére. Cim a kiadóban. 9219

ORVOSILAG vizsgázott masször és tyuk-
szemvágó ajánlókis házakhoz. Móni Fe-
renc, Weitzer János-utca 13. 9818

Alkalmazást nyer.

EGY bolti szolgál, lehet az nő is, felel-
tesük Radó Gyula cégénél. 9279

HÁZIKISASSZONY, ki a házvezetésben
és főzésben járatos, felvételt Friedland
Fritz Lipótné, Kunágot, Ráth-pusztá. 9226

HAZMESTERNEK ALKALMAS ház-
aspár, a férj ipari munkához, esetleg fizeti
szolgálnak alkalmas kerestetik. Bővebbet
Körösvölgyi pálinkakattár Andrásy-tér 5.
9304

HAZVEZETŐNÉT, csakis jobb omalából
urasszonyt keresek január 1-ére, aki a
finom főzéshez, baromfi-felkészítéshez és szóval
mindenhez ami egy nagyobb háztartáshoz
szükséges ért, egyedülálló vidéki gazda-
tízott vagyok, házvezetőm legjobban báná-
sámban részesülne. Cim Schuller J., Kis-
jenői uradalom Kisjenő. 9302

Lakást keres.

BUTOROZOTT SZOBAT, esetleg butor-
nélkül, konyha használattal azonnalra
keresek. Bővebbet, Gartner, Mikes Ke-
lemen-u. 27. 9820

Vétel és eladás.

FINOM KELENGYE, teljesen új eladó.
Cim a kiadóban. 9315

ÉLŐ HALAKAT az ünnepekre már va-
sárnaptól kezdve lehet beszerezni, márt
vasárnap, hétfőn és kedden friss külde-
mények érkeznek. Luttwák József, Asz-
tali Sándor-utca 9. 1141

NÉVJEGYEKET, kereskedelmi és ipari
nyomatványokat jutányos áron készít
Pichler könyvnyomdája, Bohus-palota. 9240

KARÁCSONYI ALBUMOK már Deák
Béla könyvkereskedőnél kaphatók, For-
ray-utca. Telefon 902. 8865

OLCSÓ HAGYMA kapható nagy és kis
mennyiségben. József főherceg-ut 18. az
udvarban. 9277

ELADÓ teljesen kifogástalan komplett
hálószoba és egyéb butor valamint ház-
tartási cikkek. Purgly Lajos-A-u. 15. 9248

LEGOLCSÓBB KARÁCSONYI AJAN-
DÉK a könyv! Alkalmi vétele Kerpelácsi.
A karácsonyi albumok megérkeztek.
Karácsonyfadiszek, Divatos névjegyek.
885

NÉVJEGYEK és nyomatványok a leg-
gyorsabban és legszebben készülnek
Deák Béla könyvkereskedésében Forray-
utca. Telefon 902. 981

PRIMA BÉKERBELI Superior papírcsokó
és szákok nagyobb mennyiségben kap-
hatók Herbstein C. cégnél Arad, Bockó-
u. Telefon 261. 9289

Ingatlan.

VARJASSY LAJOS-U. 144. számú ház
eladó. 9309

SAROKHAZ, üzletnek alkalmas, eladó.
Ugyanott 1 szobával bélelt télikabát
eladó. Aranykéz-u. 16. 9280

Üzletek.

40 ÉV ÓTA fennálló vidéki üzlet az ősz-
es jogokkal és házzal együtt eladó.
Értekezni Aulich Lajos-u. 12. Ugyanott
egy jókarban lévő korékpár teljes felsze-
reléssel eladó. 9317

Oktatás.

MAGANTANULÓK előkészítést és gyen-
gebb tanulók korrepetolását felelősség-
gel vállal veit Izs. Fiminternátus, Chorin
Arad-utca 1. 8696

1184—1918.

ÁRLEJTÉSI HIRDETMÉNY.

Aradváros gazdasági széké.

1. A külvárosi utcák kavicsó-
lása iránt 68290 korona kikiáltási
ár mellett.

2. A Gellindülőkbeli vizek leve-
zetésére szükséges csatorna ásása
és ezen munkával kapcsolatos hi-
dak megerősítése és javítása iránt
24200 korona kikiáltási ár mellett.

3. A szegény pusztai új legelő
árok kitisztítása iránt 1600 korona
kikiáltási ár mellett.

4. Egyden új legelő árok készí-
tése iránt 2000 kikiáltási ár mel-
lett.

5. A Kiszombor—aradi állami
ut árkozási szakasza a nyári ut
rendezése iránt 3000 korona kiki-
áltási ár mellett és végül

6. A Maros árterében levő föld-
tömnök az Óvár-térre való áthor-
dása iránt 1500 korona kikiáltási
ár mellett 1919. évi január hó 7-én
délután 10 órakor a városháza I.
emeletén levő tanácssteremben ár-
lejtést tart.

Bánatpénzül leteendő a kikiál-
tási ár 10%-a készpénzben vagy
elfogagható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni
szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Előnyben részesülnek azok az
ajánlatok, melyek szerint maguk a
munkások csapatokba egyesülve
teljesítik a munkálatokat.

Az írásbeli ajánlatok lezárta-
n szóbeli árlejtés megkezdése előtt
nyújtandók be s csak akkor vétel-
tetnek figyelembe, ha azokhoz a
bánompénz mellékelve váu s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy
az árlejtési feltételeket ismeri és
elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árlejtési
megelőzőleg is megtekinthető.

Aradváros gazdasági székének
1918. évi december hó 16-án tar-
tott üléséből.

A gazdasági szék.

Karácsonyi és Újévi ajándéku
illatszer és piperecikkekben

nagy választék van

Vas Sándor

Központi drogériájában
a Fehér Kereszt mellett. 9390

ÉRTESETÉS I 9818

A nagyérdemű közönség szives
tudomására adom, hogy a

Katalin fürdő

börbe vettem. Szives pártfogást kér:

Heller József.

Molnár

azonnali belépésre kerestetik

egy Aradtól nem messze levő
hengerműmalomhoz. Ajánlatok
„Molnár” jellegére a kiadóba
kéretnek. 9812

Naponta reggel

9 órakor a

Hadik huszár- lak tanyában lóárverés

10sz. 8797

Eladásra kerül 150 drb. vegyes
nagyágu német ló.

Karácsonyfa díszek
Szavatelt tiszta Cacao
Staniolos ezelenokorka és
egyéb okorka

Legfinomabb Cremlikörök

Cognac

Törley- és Palugyay-pezsögök

Asztali-, pecsenye- és esemege
palackbarok

Kaphatók:

Gábor Miklós

cégénél 9260

ARAD, Salacz-utca 1. szám.

Vendéglő átvétel

A n. é. közönség szives tudomására
adom, hogy Aradon a Thököly-
tér 2. sz., a Tabakovits-házban
levő

vendéglőt

átvettem. Állandóan háziassan
készült hideg és meleg ételek,
tisztán kezelt italok kaphatók
pontos kiszolgálás mellett.

Abonensek háson hívul is
elfogadtatnak.

Ünnepélyes megnyitás disznó- ros és turócsuszás vacsorával szombaton este.

Szives pártfogást kér: 9278

Féris László.

Viszketegséget,

szömört, rüht a leggyorsab-
ban elmulasztja a Dr. Fiesch-féle
eredeti, törvényesen védett

„Skatiform-Kenőcs”

Nincsen szaga, nem piszkít. Min-
dig eredeti peccates Dr. Fiesch-
félélt kérjük. Próbá tégely 4.—k.,
nagy tégely 6.—k. Családi Adár
15.—k. Kapható Aradon, Hajós
Arpad gyógyszerárában, An-
drásy-tér 22. Vojtek Kálmán
„Magyar Korona” gyógyszerárá-
rában Aradon. Vételnel a „SKABO-
FORM” valószívó Orvosiintézet 7151

ARADI NYOMDA R. T.

ARAD,

József főherceg-ut 22. szám.

TELEFON 151. SZ.

A nyomda

készít mindenféle üzleti és egyéb nyomtatványo-
kat izléses és csinos kivitelben, méltányos áron.

A könyvkötészet

elvállal a szakmába vágó munkát olcsó és jó kiállításban.